

ಕುತಾರ್, ಹೈಚಾಮ ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂಜನರು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯವರು ಆಪ್ತ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅಜಮಾಸು 30-35ರಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದ ನಿರಂಜನರು ‘ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತೆ’ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಮಾರು 40 ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಮುಗುಳಿನಗೆ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉಂಡ ಅನುಭವಗಳ ಅಧಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ನಿಧಾನ ಆದರೆ ನಿರ್ಗಢ ಮಾತು. ‘ಭಾರತದ ವಿಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಜೀವನದ ಕಟ್ಟಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಂತ ನಿರಾಗಭಾರದು, ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಅಡಿಗಲ್ಲಿನ ಹೇಳೆ ರಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂದಿನ ಹೀಗೆಗಳ ನೋವು, ಆತಂಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ದೀಪಧಂಡತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾವು ಕಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೋವಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲರು, ತಿದ್ದಬಲ್ಲರು; ರಾಜಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಆ ಸಾಮಧ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಗುಲಾಮರೇ ಹೊರತು ಭೋಗದ, ವಿಲಾಸದ ಇತರ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು, ಒಂದು ಪರಿವಾರದವರು. ಭಾಗಗಳು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಭಾವನೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದವಾಗಿರುತ್ತವೆ’ ಎಂದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ಬಿಕ್ರಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಚಹಾ ಸೇವನೆಗೆ ತೆರಳುವ ಮುನ್ನ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯವರು ನಿರಂಜನರಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದರು. ನಿರಂಜನರ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಸೂತಿ ತಜ್ಞ ಹೈದರ್ಪುರ, ಮೈಸೂರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು, ತಂಗ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಆರಂಭಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸದ್ಯ ತಾವು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮನುಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

3

ತ್ವರಿತವ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ರಚಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಓದಿನ ಬೆನ್ನು ಬಿಡ್ಡ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ನಿರಂಜನರ ಕಾದಂಬರಿ ‘ದೂರದ ನಕ್ಷತ್ರ’ ಓದಿದೆ. ‘ಅಂಕುಶ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ, ಮುತ್ತಿ ಚಿಂತಕ ಗೆ. ಮುರಳಿಯವರ ಜೋಕೆ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜರ್ನಿಫೆಸಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದು ನಿರಂಜನರು ಹೇಳಿದ್ದುದನ್ನೇ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುರಳಿಯವರು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ‘ಗರಿ’, ‘ನಾದಲೀಲೆ’ (ಬೆಂದ್ರೆ), ‘ಕುಸುಮಸಂಕೋಲೆ’ (ಸೂ. ಪೆ. ಆರಗ), ‘ಸರ್ವಮತ್ತರ’ (ತರಾಸು), ‘ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ’, ‘ಗಿರಿಯ ನವಿಲು’, ‘ಅಶ್ವಮಹಾಸ’ (ಬಕ), ‘ಪುರುಷಾಮೃಗ’ (ಅನಂದರ ಅನುವಾದ), ಭಗವತೀಚರಣ ವರ್ಮಾ ಅವರ ಏರಡು ಹಿಂದೀ ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರೇಮಾಚಂದ್ರ, ಶರ್ತಾಚಂದ್ರರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು

ದ್ವಿಷ್ಟಿ ಕನ್ನಡದ ಕುಳಿಕುಂದ ಶಿವರಾಯರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿಬ್ಬಾದ ನಿರಂಜನರಿಂದ, ಪ್ರಗತಿಗೀಲ ಜಳಂವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಸರು. ‘ಚಿರಸ್ತ ರಣೆ’, ‘ಮೃತ್ಯುಂಜಯ’, ‘ರಂಗಮ್ಮನ ಪರಾರ’, ವಿಮೋಚನೆ’, ‘ಬನಶಂಕರಿ’, ‘ಪಕಾಂಗಿನಿ’ ಹಾಗೂ ‘ಸ್ವಾಮಿ ಅಪರಂಪಾರ’ ನಿರಂಜನರ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ‘ಕೊನೆಯ ಗಿರಾಕೆ’ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥಾಸಂಕಲನ. ಅಂಕಣಾಕಾರರಾಗಿ, ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿಯೂ ನಿರಂಜನ ಜನಷ್ಟಿಯರಾಗಿದ್ದವರು. ಕರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶ ‘ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ತಿಯ ಏಳು ಸಂಪುಟಗಳು ಹಾಗೂ ‘ವಿಶ್ವ ಕಥಾಹೋಶ’ ದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಡು ಸಂಪುಟಗಳು ನಿರಂಜನರು ರೂಪಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳು.